

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM.

Die Jovis 18. Januarij.

M. CLAUDIO BIENDISANT

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An pleuritiidi saphena sectio?

I.

PLEURITIS morbus est inter acutos non minùs frequens quàm periculosus; huic, ut pluribus aliis, ab affectâ parte inditur nomen; quare habitâ gravissimi illius symptomatis ratione *ἀκτύμα τῆς πλευρῆος* appellatur. Dissidentium inter se authorum is est consensus, ut pro systrophicâ tunicæ costas succingentis inflammatione habeatur: rheumatis *ῥευματὶς* soboles est, præsertim si acceperint humoris orgasmus, partis validè expellentis robur, & dolentis attractio. Orgasum pariteritas humoris substantiâ tenuis, qualitate acris atque maligni, temperamento aut corruptione calidi, dùm is vel à partibus inferioribus ad superiores facit anadromem, vel à superioribus ad inferiores habet apothefim, tuncque nascitur rheuma *ρευματισμὸς*, ejus nomine materiæ in parte affectâ collectionem intelligo. Hinc qui vel ex nativâ constitutione, victûs ratione, vitæ instituto, aut climatum, in quibus versantur, variâ temperie, corpus nacti sunt ejusmodi humoris copiâ refertum, cæteris omnibus pleuritidi magis censentur obnoxii.

UT convenienti partium spirabilium dispositione integrum liberæ respirationis munus servatur; sic læditur manifestè, dùm illam immutari conringit. Crebra & velox cum stertore sine febre spiratio ab intercepto spiritûs comœatu asthmatis argumentum est. Tabæ exarescentis pulmonis aut diaphragmæ putrescentis substantia, parvam & frequentem cum febriculâ accersit in phthisi. Ampla & brevis gravissimæ febri conjuncta peripneumoniam comitatur. Difficilis & laboriosa punctoriâ, doloris acerbitate stipata, designat pleuritidem: genuinam faciliè à nothâ distingues, si doloris proprietatem, situm, & ægrotantis decubitus contempleris; illa, prout jugulum molesto sensu percellit, superior dicitur, & intercostalis, frequentior in dextro, in sinistro latere deterior, pessima ac ferè exitialis, quâ horrore concutitur corpus; prout ad hypochondrium vergit, inferior; mammaria, dùm propagatur ad mammas; ut, quæ thoracem summis cruciatibus exercet, thoracica. Faustis quandoque hæc ægrotantium rebus abit in spurium levi fortu aut blandâ purgatione superandam, maximè si primigenia fuerit non succedanea: nunc paulò altius ad dorsum serpente materiâ morbificâ rubore cutem tingendo, costas insciendo livore valdè calamitosa; raro tamen Epidemicam dixeris aut pestilentem, cum à peculiari aëris constitutione cecâ quâdam malignitate affecti sæpiùs non proficiscatur, sed à solo sanguine bilioso, tenui, spumante, *ix^o 184*, raro pituitoso aut melancholico originem ducat.

III.

NISI Medicus affectam partem investiget accuratiùs, & humoris morbifici perscrutetur naturam, symptomatum planè similitum concursu tam subdolè pleuritidem eminentiuntur affectus quidam, ut ex inflammatione lateris falsò pleuriticum crediderit, qui obselsa tandemque evictâ phlegmone pulmonum aut hepatis substantiâ præsentibus adhuc dolentis pleuræ indicii verè peripneumonicis aut hepaticis occumbit. Signa utrique morbo assidentia exploranti res innotescet; pulsûs mollities magnitudini conjuncta, febris intensior, major respirandi difficultas, sitis in exhausta, genarum insolitus rubor, toti gravitatis sensus thoraci incumbens certa sunt peripneumonix argumenta. Præsenti tunc hepar inflammatione tentatur, ubi, præter aliqua ex supra dictis, dolore tensum calet hypochondrium, frequenter concutitur singultu ventriculus, agitur nausèa, vomitu subvertitur. At verò pleuriticum dixerit cui magna graviorum symptomatum carerva perpetuò circumfider: febris assidua, acuta, & vehemens lèthale cordi bellum indicit, quæ juxta tertianæ typum alternis diebus acritèr incandescit; punctorio lateris dolore indefinenter cruciatur æger, undè in alterutrum decubitus permolestus, in ægrum tolerabilior, in dorsum facilis; quamvis ille noctu ut plurimum exasperetur, repetita *ix^o 184* è partibus superioribus venæ sectione & jam cruentis sputis apparentibus mitefcit, ut

3

purgatione vel mediocri incautè exhibitâ exacerbatur. Durus est pulsus, celeritèr, frequentèr, & inæqualitèr serrâ in modum arteriam exhibens. Inanis & sicca tussis primis diebus pulmones frustrâ exagitat, paulò post humidior evasura, si felicem morbus exitum sit habiturus. Urget plurimùm respirandi difficultas brevi orthopnoeâ & stertore præfocatura ægrotantem nisi è vicinioribus venis nunquàm satis commendanda epaphresis periculum avertat.

I V.

SIC suis exploratæ notis pleuritidis multiplices sunt solutionis modi, infidâ nonnunquàm doloris mitigatî specie in peripneumoniam degenerat, ubi non modò prioris morbi mutatione, verùm novi & quidèr gravioris accessione periculum augetur; aliàs disrupsâ vomicâ & in thoracis capacitatem effuso pure in empyema facessit; undè major periculi metus impendit, quàm certa affulgeat salutis spes, maximè si eâ pulmonis parte putris sit collecta materia, quæ è directo dolenti lateri respondebat, tùm nisi *catarrhus & empyema* noxius ille humor per os educatur, vel totus abradentis & cum dolore stillantis urinæ sequatur excretionem, aut alvo copiosè proruptâ evacuetur, sensim bibulam & spongiosam subeundo pulmonum substantiam phthisim inducit immedicabilem: quibus omnibus feliciter obviâ ibit peritus Medicus; qui primis favientis morbi temporibus reclusis artuum superiorum rivulis se in mittendo sanguine audacem præstiterit; hinc non illis temerè credendum, qui post habitâ venarum cubiti sectione fluentis aut mox fluxuri ad parrem affectam humoris impetum sistere admotis astringentibus, vel jam fluxum sudorificorum aut resolventium ope discutere palàm contendunt: rejicienda paritèr quæcumque occultâ juvare proprietate nonnullis probantur; at præ cæteris audiendi, qui convenienti victûs ratione institutâ, frequenti bechicorum præsidiorum usu, ac venæ sectione multiplici, materię pleuriticæ evacuationi per anacatharsim censent incumbendum.

V.

TUTISSIMA quippè pleuriticorum ad salutem via est anacatharsis, soli nonnunquàm validæ committenda naturæ conatui, aliàs pro variâ peccantis humoris indole juvanda remediis, utcumquè autem contigerit, non minùs utilis quàm optanda. Dùm irritam reddit thoracis concussionem viscerum humoris contumacia peregrini actione caloris deusti, vel ejusdem viscerum fervore colliquati nimia tenuitas expellentis spiritus vires eludit, nullâ hinc interpositâ morâ propiorem dolenti lateri canalem refert, undè pro vitium robore multotieseductus sanguis, attemperato, ut decet, incendio, crassos incidendo, incrassando subtiles, idoneos reddet ad facilem, citam, & securam exclusionem, quæ summo ægrotum commodo eò liberalior futura est, quò major extiterit partis afflictæ laxitas, libertas meatuum, ipsaque naturæ sui quodammodo juris redditæ fortior contentio. Si verò vel præ materiæ pleuriticæ conditione, affectæ partis naturâ, aut peculiari ægrotantis constitutione in-

4

certus morbi exitus videatur longius protrahi, cave, ne relictis grandioribus cubiti venis, imperitæ multitudinis votis auscultando, vel in quorundam Medicorum *αὐτῶν* verba jurando, ad eam quæ ad malleolum excurrit, incidendam confugas; sic quippè non modò de causâ morbificâ nihil detrahes, febrile incendium minimè compesces, majorum vasorum plenitudini non prospicies, inordinatum orgasmò concitati humoris ad thoracicas parres ruentis impetum neutiquàm sedabis, vel tandem abiis (quod summum momentum est.) quidquam revelles; verùm efficies, ut ortum inde periculosum alvi profluvium maxima virium sequatur exolutio, in quarum robore posita est una pleuriticorum salus; tum repentino à cerebro in respirationis organa novi humoris depluvio tanta nascitur respirandi difficultas, ut mox suppressa, quæ antea satis libera & liberalis erat anacatharsis, unâ cùm virium oppressione molestum stertorem accersat gravissimâ stipatum orthopnoeâ interitum brevi nullo præsidiorum genere declinandum allatura.

Non ergo pleuritidi saphenæ sectio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Iacobus le Menestrel.

M. Carolus Brisset.

M. Nicolaus Rainssant.

M. Ioannes Groul.

M. Petrus Pourret.

M. Antonius de Caën.

M. Nico'aus Brayer.

M. Iacobus Theriault.

M. Philibertus Morisset.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCUS AFFORTY,
Parisienfis, A. R. S. H. MDCLXXIV.

P A R I S I I S,
Ex Typographiâ FRANCISCI MUGUET, Regis ac Illust.
Archiepiscopi Typographi.